ARREST VAN HET HOF
VAN 6 JUNI 1972 [1]

Salvatore Murru
tegen Caisse regionale d'assurance maladie de Paris
(verzoek om een prejudiciële beslissing, ingediend door de Cour d'appel te Parijs)

Zaak 2-72

Samenvatting

Sociale zekerheid migrerende werknemers — Invaliditeits-, ouderdoms- en levensverzekering — Samenstelling van vervulde verzekeringstijdvakken — Tijdvak van werkloosheid — Gelijkstelling met tijdvak van arbeid — Criteria
(Verordening nr. 3 van de Raad, art. 1, sub r), art. 27)

Uit artikel 1, sub r), van verordening nr. 3 volgt, dat voor de beslissing, of en in hoeverre een tijdvak van werkloosheid met een tijdvak van arbeid is gelijk te stellen ter bepaling van de aanspraken van een migrerende werknemer op pensioen wegens invaliditeit, ouderdom en overlijden, te rade moet worden gegaan met de wetgeving waaronder het tijdvak werd vervuld.

In de zaak 2-72

betreffende een verzoek aan het Hof krachtens artikel 177 EEG-Verdrag van de Cour d'appel te Parijs, in het aldaar aanhangig geding tussen

SALVATORE MURRU, wonende te Gairo (Nuoro), Via della Repubblica 8, Italië,

en

CAISSE REGIONALE D'ASSURANCE MALADIE DE PARIS, te Parijs, 17/19 rue de Flandre,

om een prejudiciële beslissing over de uitlegging van de artikelen 1, sub r), 27, 28 en 33 van verordening nr. 3 van de Raad van 25 september 1958 inzake de sociale zekerheid van migrerende werknemers,

1 — Procestaal: Frans.

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE,

samengesteld als volgt: R. Lecourt, President, J. Mertens de Wilmars en H. Kutscher, Kamerpresidenten, A. M. Donner (rapporteur) en R. Monaco, Rechters,

Advocaat-Generaal: K. Roemer
Griffier: A. Van Houtte

het navolgende

ARREST

Ten aanzien van de feiten

I — Overzicht van de feiten; procesverloop

Overwegende dat de aan het geding ten grondslag liggende feiten en het procesverloop kunnen worden samengevat als volgt:
Verzoeker in het hoofdgeding, Murru, heeft van 1938 tot 1963 afwisselend in Italië en Frankrijk gewerkt:

— in Italië van 1938 tot 1946, van 1952 tot 1955, van 1961 tot 1963;
— in Frankrijk van 1947 tot 1951, van 1956 tot 1959.

In Italië zou hij in 1963 elke werkzaamheid in loondienst hebben gestaakt. Hij schijnt echter blijkens inschrijving bij het arbeidsbureau in Italië van 25 juli 1962 tot 27 november 1964 een tijdvak van werkloosheid zonder uitkering te hebben vervuld.
Na op 11 juni 1965 invalide te zijn verklaard, diende Murru op grond van verordening nr. 3 van de Raad nog die zelfde maand een verzoek om een Frans invaliditeitspensioen in bij de Caisse régionale d'assurance maladie de Paris (hierna genoemd de Caisse). De Caisse wees het verzoek af op grond dat hij ten tijde van verwezenlijking van het risico, dus op 11 juni 1965, niet voldeed aan de Franse wettelijke voorwaarden inzake loondienst.
Murru meende dat de Caisse bij de beoordeling of hij aan de gestelde voorwaarden voldeed, ingevolge artikel 1, sub r), van verordening nr. 3 van de Raad rekening had moeten houden met het door hem in Italië vervulde en geconstateerde werkloosheidstijdvak van 25 juli tot 27 november 1964. Daar zijns inziens volgens de Franse wetgeving tijdvakken van geconstateerde werkloosheid een met loondienst gelijk te stellen situatie opleveren, wendde hij zich tot de Commission de première instance du contentieux de la sécurité sociale et de la mutualité sociale agricole de Paris.
Deze besliste bij uitspraak van 18 maart 1970 dat Murru op grond van het door de Europese Economische Gemeenschap

ingevoerde stelsel van sociale zekerheid voor migrerende werknemers geen aanspraak kon doen gelden op invaliditeitspensioen van de Franse sociale zekerheid, daar een tijdvak van werkloosheid zonder uitkering in de Italiaanse wetgeving niet gelijk wordt gesteld met een tijdvak van arbeid.

Tegen deze uitspraak ging Murru in hoger beroep bij de Cour d'appel te Parijs dat, gezien de uiteenlopende interpretaties die partijen aan de artikelen 1, sub r), 27, 28 en 33 van 's Raads verordening nr. 3 gaven, bij beschikking van 1 december 1971 besloot het geding te schorsen en krachtens artikel 177 EEG-Verdrag de volgende vraag aan het Hof te stellen:

„Moet volgens verordening nr. 3 der EEG bij de beantwoording van de vraag of voor de vaststelling van de aanspraken van een migrerende werknemer op invaliditeitspensioen een tijdvak van werkloosheid kan worden gelijkgesteld met een tijdvak van arbeid, te rade worden gegaan met de gelijkstellingsregels in de wetgeving waaronder het tijdvak van werkloosheid werd vervuld, of met die in de wetgeving van het land waar het invaliditeitspensioen wordt aangevraagd?"

De verwijzingsbeschikking is ingeschreven ter griffie van het Hof op 10 januari 1972. De CFDT, optredend namens Murru, de Caisse régionale d'assurance maladie de Paris en de Commissie van de Europese Gemeenschappen hebben overeenkomstig artikel 20 van het Statuut van het Hof van Justitie der EEG schriftelijke opmerkingen ingediend.

Het Hof heeft, op rapport van de Rechter-Rapporteur en gehoord de Advocaat-Generaal, besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan.

Ter terechtzitting van 25 april 1972 heeft de Commissie mondelinge opmerkingen gemaakt.

De Advocaat-Generaal heeft ter terechtzitting van 18 mei 1972 conclusie genomen.

De Commissie werd ten deze vertegenwoordigd door haar juridisch adviseur I. Telchini.

II — Opmerkingen ingediend krachtens artikel 20 van het Protocol betreffende het Statuut van het Hof van Justitie der EEG.

Overwegende dat de krachtens artikel 20 van het Statuut ingediende opmerkingen kunnen worden samengevat als volgt:

Verzoeker in het hoofdgeding merkt op dat hij volgens artikel 250 van de Code de la sécurité sociale (in de toenmalige redactie) ter verkrijging van een invaliditeitspensioen moest aantonen dat hij tijdens het aan de invalideverklaring voorafgaande jaar 480 uur, waarvan 120 uur in het eerste kwartaal, had gewerkt of zich in een situatie van geconstateerde onvrijwillige werkloosheid had bevonden.

Derhalve had hij door het enkele feit dat hij van 25 juli tot 27 november 1964 als werkzoekende was ingeschreven geweest bij het arbeidsbureau te Gairo (Nuoro-Italië), recht op invaliditeitspensioen. Volgens hem mag men niet, zoals de Caisse, een beroep doen op artikel 1, sub r), van verordening nr. 3 en daaraan de conclusie verbinden dat de met tijdvakken van arbeid gelijkgestelde tijdvakken dienen te worden bepaald naar de wetgeving waaronder zij zijn vervuld.

Daar de Italiaanse wetgeving slechts werkloosheidstijdvakken met uitkering gelijkstelt aan tijdvakken van arbeid, zou deze conclusie er paradoxalerwijs toe leiden dat migrerende werknemers van sociale zekerheidsrechten zouden worden beroofd door een te enge uitlegging van een Gemeenschapsbepaling die het vrije verkeer van werknemers wil bevorderen door de handhaving en openstelling van aanspraken op uitkering van de sociale zekerheid te vergemakkelijken.

Een dergelijke uitlegging is trouwens in strijd met de bepaling in artikel 28 van verordening nr. 3, dat „het orgaan van elk der Lid-Staten overeenkomstig de eigen wettelijke regeling bepaalt of de belanghebbende aan de voorwaarden voldoet om aanspraak te kunnen maken op de in die wettelijke regeling bedoelde uitkeringen". Wat althans de openstelling van de aanspraak op uitkering betreft,

moet worden aangenomen dat het tijdvak van werkloosheid wordt berekend volgens de regels van de wetgeving van het land waar het invaliditeitspensioen wordt aangevraagd, dat wil zeggen Frankrijk.

De *Caisse régionale d'assurance maladie de Paris* merkt op dat volgens het Istituto nazionale previdenza sociale te Nuoro — als bevoegd orgaan in de zin van artikel 1, sub i), van verordening nr. 3 — het tijdvak van 25 juli 1964 tot 27 november 1964, waarin Murru als werkloze was ingeschreven, niet met een tijdvak van verzekering kan worden gelijkgesteld, omdat in dit tijdvak geen recht op werkloosheidsuitkering bestond.

Gezien de duidelijke bewoordingen van artikel 1, sub r), van verordening nr. 3, kon zij dit tijdvak niet als gelijkgesteld tijdvak in aanmerking nemen, zodat verzoeker in het hoofdgeding geen aanspraak had op invaliditeitspensioen onder het Franse stelsel van sociale zekerheid.

De *Commissie van de Europese Gemeenschappen* merkt op dat, ten einde te bepalen of en in hoeverre een tijdvak is gelijk te stellen met een tijdvak van verzekering of arbeid, volgens artikel 1, sub r), van verordening nr. 3 te rade moet worden gegaan met de wetgeving waaronder het tijdvak werd vervuld.

Overigens bepaalt artikel 51 EEG-Verdrag, de rechtsbasis van verordening nr. 3, dat „met het oog op het verkrijgen en het behoud van het recht op uitkeringen alsmede voor de berekening daarvan, al die tijdvakken worden bijeengeteld welke door de verschillende nationale wetgevingen in aanmerking worden genomen", hetgeen meebrengt dat elke Lid-Staat weliswaar rekening moet houden met zowel de onder zijn eigen wetgeving als onder de wetgeving van elke andere Lid-Staat vervulde tijdvakken van verzekering en daarmede gelijkgestelde tijdvakken, maar dat toch de gelding dier tijdvakken alleen kan worden bepaald aan de hand van de wetgeving waaronder de tijdvakken werden vervuld.

Reeds in het arrest van 5 december 1967 in de zaak 14-67, Landesversicherungsanstalt Rheinland-Pfalz tegen Welchner, Jurisprudentie 1967, blz. 413, heeft het Hof uitgemaakt dat artikel 1, sub r), van verordening nr. 3 naar de voorwaarden verwijst, waaraan naar intern recht moet zijn voldaan om een bepaalde periode met de eigenlijke verzekeringstijdvakken gelijk te kunnen stellen.

Op grond van een en ander zou het Hof de vraag als volgt kunnen beantwoorden:

„Uit artikel 1, sub r), van verordening nr. 3 volgt dat voor de beslissing of een tijdvak, met name een tijdvak van werkloosheid, ter bepaling van de aanspraken op invaliditeitspensioen een gelijkgesteld tijdvak is en in hoeverre hèt gelijk staat met een tijdvak van verzekering of van arbeid, te rade moet worden gegaan met de wetgeving waaronder het tijdvak werd vervuld."

Ten aanzien van het recht

1 Overwegende dat de Cour d'appel te Parijs bij beschikking van 1 december 1971, ingekomen ter griffie van het Hof op 10 januari 1972, krachtens artikel 177 van het EEG-Verdrag verzoekt om uitlegging van verordening nr. 3 van de Raad van 25 september 1958 inzake de sociale zekerheid van migrerende werknemers, en vraagt of voor de beslissing, of een tijdvak van werkloosheid is gelijk te stellen met een tijdvak van arbeid ter bepaling van de aanspraken van een migrerend werknemer op invaliditeitspensioen, te rade moet worden

gegaan met de wetgeving van de Lid-Staat, waar het tijdvak van werkloosheid is vervuld, of met de wetgeving van de Lid-Staat, bij welks diensten het invaliditeitspensioen wordt aangevraagd;

2 Overwegende dat het geding voor de Cour d'appel een migrerende werknemer betreft, die afwisselend in Frankrijk en Italië had gewerkt en bij een Frans fonds invaliditeitspensioen heeft aangevraagd;

3 dat de betrokkene ingevolge de Franse wetgeving over de 12 maanden voorafgaand aan de invalideverklaring die in casu in 1965 plaatsvond, 480 uur arbeid in loondienst of daarmede gelijkgestelde situatie moet aantonen, zodat het van belang is of de werkloosheid van de aanvrager in deze periode kon worden „gelijkgesteld" met een tijdvak van arbeid;

4 dat, ofschoon de aanvrager gedurende het jaar vóór de invalideverklaring in Italië woonachtig was en volgens mededeling van de bevoegde Italiaanse dienst een tijdvak van werkloosheid in de Italiaanse wetgeving niet met een tijdvak van verzekering „is gelijk te stellen", tenzij het een recht op werkloosheidsuitkering geeft, is betoogd dat het fonds de inschrijving van de aanvrager als werkloze niettemin in aanmerking moest nemen, omdat volgens de Franse wetgeving een tijdvak van werkloosheid niet met een dergelijke uitkering gepaard hoeft te gaan om te worden gelijkgesteld met een tijdvak van arbeid;

5 dat derhalve uitlegging van verordening nr. 3 is geboden voor het antwoord op de vraag of een tijdvak van werkloosheid ter gelijkstelling met een tijdvak van arbeid moet worden beoordeeld aan de hand van de wetgeving van de Lid-Staat waar dit tijdvak werd vervuld, of van de Lid-Staat waar het invaliditeitspensioen wordt aangevraagd;

6 Overwegende dat krachtens artikel 26, lid 1, van verordening nr. 3 de bepalingen van de artikelen 27 en 28 dier verordening van overeenkomstige toepassing zijn op een migrerende werknemer die invaliditeitspensioen aanvraagt en aan de Franse en Italiaanse wetgeving onderworpen is geweest;

7 dat artikel 27 bepaalt dat, wanneer een verzekerde achtereenvolgens of afwisselend aan de wettelijke regeling van twee Lid-Staten onderworpen is geweest, met het oog op het verkrijgen, het behoud of het herstel van het recht op uitkeringen de tijdvakken van verzekering en de daarmede gelijkgestelde tijdvakken, vervuld krachtens de wettelijke regeling van elk der Lid-Staten, worden samengeteld, voor zover zij niet samenvallen;

8 dat, waar deze bepaling het begrip „daarmede gelijkgestelde tijdvakken" niet preciseert, te rade dient te worden gegaan met artikel 1, sub r), der verordening;

9 Overwegende dat artikel 1, sub r), van verordening nr. 3 bepaalt dat „voor de toepassing van deze verordening . . . onder ‚gelijkgestelde tijdvakken' worden verstaan de met tijdvakken van verzekering of, in voorkomend geval, met tijdvakken van arbeid gelijkgestelde tijdvakken, zoals deze worden omschreven in de wetgeving waaronder die tijdvakken zijn vervuld en voor zover zij in bedoelde wetgeving met tijdvakken van verzekering of arbeid worden gelijkgesteld";

10 dat in deze dubbele verwijzing naar de wetgeving waaronder het tijdvak werd vervuld, duidelijk het beginsel tot uiting komt, dat wanneer de verordening van „gelijkgestelde tijdvakken" spreekt, zij het recht van dit land niet beoogt te wijzigen of aan te vullen, voor zover dit met de bepalingen van de artikelen 48 tot en met 51 van het Verdrag in overeenstemming is;

11 dat met name uit de zinsnede „voor zover zij . . . worden gelijkgesteld" blijkt dat de verordening verwijst naar de voorwaarden waaraan naar het nationale recht moet zijn voldaan om een bepaald tijdvak met de eigenlijke verzekeringstijdvakken gelijk te stellen;

12 Overwegende dat derhalve uit artikel 1, sub r), van verordening nr. 3 volgt dat voor de beslissing of en in hoeverre een tijdvak van werkloosheid met een tijdvak van arbeid is gelijk te stellen ter bepaling van de aanspraken van een migrerende werknemer op invaliditeitspensioen, te rade moet worden gegaan met de wetgeving waaronder het tijdvak werd vervuld;

Ten aanzien van de kosten

13 Overwegende dat de kosten, door de Commissie van de Europese Gemeenschappen wegens indiening van haar opmerkingen bij het Hof gemaakt, niet voor vergoeding in aanmerking kunnen komen en dat de procedure als een in het hoofdgeding gerezen incident is te beschouwen, zodat de nationale rechterlijke instantie over de overige kosten heeft te beslissen;

Gezien de processtukken;
Gehoord het rapport van de Rechter-Rapporteur;
Gehoord de mondelinge opmerkingen van de Commissie van de Europese Gemeenschappen;

Gehoord de conclusie van de Advocaat-Generaal;
Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, met name de artikelen 51 en 177;
Gelet op verordening nr. 3 van de Raad inzake de sociale zekerheid van migrerende werknemers, met name de artikelen 1, 26, 27 en 28;
Gelet op het Protocol betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de EEG, met name artikel 20;
Gelet op het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen;

HET HOF VAN JUSTITIE,

uitspraak doende op de door de Cour d'appel de Parijs bij beschikking van 1 december 1971 gestelde vraag, verklaart voor recht:

Voor de beslissing, of en in hoeverre een tijdvak van werkloosheid met een tijdvak van arbeid is gelijk te stellen ter bepaling van de aanspraken van een migrerende werknemer op invaliditeitspensioen, moet te rade worden gegaan met de wetgeving waaronder het tijdvak werd vervuld.

Lecourt Mertens de Wilmars Kutscher

Donner Monaco

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op zes juni negentienhonderdtweeënzeventig.

De Griffier
A. Van Houtte

De President
R. Lecourt